

Warszawa, ...06.2013 r.

INFORMACJA PRASOWA

Kolejne polskie zabytki na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO!

Na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisane zostały drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat. Rozszerzony został też wpis Kopalni Soli w Wieliczce o kopalnię w Bochni i wielicki Zamek Żupny. To pierwszy wpis polskich zabytków na Listę UNESCO od 7 lat. Ostatnio (w 2006 r.) na tę Listę wpisano Halę Stulecia we Wrocławiu.

O wpis 16. drewnianych cerkwi – polskich i ukraińskich – przez wiele lat starał się Narodowy Instytut Dziedzictwa wraz z przedstawicielami strony ukraińskiej: Państwowym Historyczno-Architektonicznym Rezerwatem w Żółkwi oraz Naukowo-Badawczym Instytutem badania Zabytków w Kijowie.

*Zagadnienia związane z ochroną dziedzictwa narodowego są bardzo ważnym czynnikiem polityki rozwoju państwa. Dlatego właśnie strona polska i ukraińska od 2009 roku prowadziły starania o to, by drewniane cerkwie znalazły się prestiżowej Liście UNESCO. Efektem tej współpracy jest sukces, jakim jest ich docenienie przez międzynarodową społeczność. Dzięki temu te niezwykle cenne obiekty zyskują dodatkową promocję – **podkreśla Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski.***

Nowy seryjny wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO obejmuje 8 obiektów z terenu Polski. Są to: cerkiew św. Paraskiewy w Radrużu, cerkiew Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w Chotyńcu, cerkiew św. Michała Archanioła w Smolniku, cerkiew św. Michała Archanioła w Turzańsku (wszystkie na Podkarpaciu) oraz cerkiew św. Jakuba Młodsze Apostoła w Powroźniku, cerkiew Opieki Bogurodzicy w Owczarach, cerkiew św. Paraskiewy w Kwiatoniu, cerkiew św. Michała Archanioła w Brunarach Wyżnych (wszystkie w Małopolsce).

Pozostałe 8 cerkwi tworzących nowe miejsce światowego dziedzictwa UNESCO znajduje się po ukraińskiej stronie granicy. Są to: z obwodu lwowskiego - cerkiew Zesłania Ducha Świętego w Potyliczu, cerkiew św. Dymitra w Matkowie, cerkiew Świętej Trójcy w Żółkwi, cerkiew św. Jerzego w Drohobyczu, z obwodu iwanofrankowskiego - cerkiew św. Ducha w Rohatyniu, cerkiew Narodzenia Theotokos w Werbiążu Niżnym, z obwodu zakarpackiego - cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego w Jasinie i cerkiew św. Michała Archanioła w Użoku.

Architektura drewniana jest architekturą szczególnej troski, architekturą najbardziej zagrożoną i najtrudniejszą w konserwacji. Wpis tych obiektów na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO to ogromna nobilitacja, to uznanie architektury cerkiewnej przez społeczność światową za wartość uniwersalną. To też dodatkowa promocja dla tych obiektów, a także szansa na to, by lokalne społeczności zainteresowały się nimi i objęły je dodatkową ochroną – mówi Mariusz Czuba, wicedyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa, koordynator prac nad wnioskiem

Wymienione cerkwie zlokalizowane są w północnej strefie Karpat Zachodnich. Najstarsze zachowane drewniane cerkwie w obszarze polskich i ukraińskich Karpat pochodzą z końca XV i początku XVI wieku. Świątynie te stanowią najdoskonalsze osiągnięcia drewnianej architektury cerkiewnej swych czasów, do dziś zdumiewając skomplikowanymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi. Różnorodność form i typów, doskonałość ciesielskich rozwiązań konstrukcyjnych oraz odmienność stylistyczna – to właśnie wyróżnia drewniane budownictwo cerkiewne w obszarze polskich i ukraińskich Karpat od drewnianego budownictwa sakralnego pozostałej części Europy.

Rozszerzony został też wpis Kopalni Soli w Wieliczce o kopalnie w Bochni i Zamek Żupny pod wspólną nazwą „**Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni**”. Inicjatywę w tej sprawie podjęła dyrekcja kopani soli w Bochni przy ścisłej współpracy dyrekcji kopalni soli w Wieliczce oraz Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce. Koordynacji opracowania i nadzoru nad kształtem wniosku podjął się Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Kopalnia w Bochni powstała w połowie XIII w. Strefę zabytkową kopalni w Bochni stanowią 3 szyby: Sutoris (z połowy XIII w.), Campi (z połowy XVI w.) i Trinitatis (z początku XX w.) oraz 9 poziomów, usytuowanych pod powierzchnią terenu. Niezwykłą ceną spuściznę kultury duchowej bocheńskich górników stanowią podziemne kaplice i miejsca kultu religijnego.

Wpis drewnianych cerkwi na prestiżową Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, jest wynikiem kilkuletniej współpracy polski-ukraińskiej. Wybrane cerkwie stanowią doskonały przykład połączenia wpływów kultur Wschodu i Zachodu. Wpis ten wypełnia znaczącą lukę na Liście. Niemniej ważne jest rozszerzenie wpisu Kopalni Soli w Wieliczce. W symboliczny sposób znów połączone zostały kopalnie w Wieliczce i Bochni, które do czasów rozbiorów działały jako jedno królewskie przedsiębiorstwo **dodaje Paulina Florjanowicz Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa**

Decyzja w sprawie wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa tych obiektów zapadła na 37. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO, która odbyła się w Phnom Penh w Kambodży.

Więcej informacji:

Wioletta Łabuda – Iwaniak
Rzecznik Prasowy / Biuro Informacji
Narodowy Instytut Dziedzictwa
tel.+48 509 202 012
e-mail: wlabuda@nid.pl
www.zabytek.pl

Narodowy Instytut Dziedzictwa to nowoczesna instytucja kultury, stanowiąca zaplecze eksperckie dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. NID jest marką, która już od 50 lat jest promotorem polskiego dziedzictwa w Polsce i na świecie. Instytut współpracuje z wieloma międzynarodowymi instytucjami działającymi na rzecz zachowania narodowego dziedzictwa, w tym m.in. z UNESCO, English Heritage czy European Heritage Heads Forum.

Narodowy Instytut Dziedzictwa został powołany 1 stycznia 2011 roku zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i zastąpił dotychczasowy Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków.

Obecnie na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO znajduje się 14 dóbr z terenów Polski (alfabetycznie):

- Auschwitz Birkenau, niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady
- Belovezhskaya Pushcha/Puszcza Białowieska
- Drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim rejonie Karpat: Radruż, Chotyńc, Smolnik, Turzańsk, Powroźnik, Owczary, Kwiatów, Brunary Wyżne
- Hala Stulecia we Wrocławiu
- Historyczne centrum Krakowa
- Historyczne centrum Warszawy
- Kalwaria Zebrzydowska: manierystyczny zespół architektoniczno-krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy
- Kościoły drewniane południowej Małopolski: Binarowa, Blizne, Dębno, Sękowa, Haczów, Lipnica Murowana
- Kościoły Pokoju w Jaworze i Świdnicy
- Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni
- Miasto średniowieczne w Toruniu
- Muskauer Park/Park Mużakowski
- Stare miasto w Zamościu
- Zamek krzyżacki w Malborku

Więcej o obiektach wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa pod adresem <http://www.nid.pl/idm,79,miejsca-swiatowego-dziedzictwa-w-polsce.html>

NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA

ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa
tel. +48 22 826 02 39, 22 826 92 47, fax: +48 22 826 17 14
e-mail: info@nid.pl
www.zabytek.pl, www.nid.pl